SUPLIMENTUL I

LA

NOUA REVISTĂ ROMÂNĂ

No. 1. 1 IANUARIE 1900 VOL. I.

Fondul lui Iancu.

Românii ardeleni din nou se mișcă și intră în vechea luptă, masele se agită, jurnalele, fără deosebire, scriu, și zilnic publică proteste de o energie și vehemență cum de mult nu s'au mai citit. Și pricina revolței de astă-dată nu e vre-o nouă călcare a legii, vre-o prigonire ne mai pomenită; de astă-dată lupta s'a început pentru onoarea și demnitatea națională ce a fost nesocotită și vătămată de pe banca justiției, de procurorul regesc graf Lazăr, care a insultat pe marele și nefericitul erou de la 1848, numindu-l *căpetenie de bandiți*. La această insultă de pe banca justiției, ca în tot-deauna, tinerimea atît cea din Ungaria cît și cea din străinătate a fost acea care a deschis focul luptei, ce crește și se lățește, și înlănțue sufletele cu din ce în ce mai multă patimă.

Graf Lazăr a rostit acele nesocotite vorbe cu ocazia procesului relativ la: «*fondul lui Iancu*». Știut este că în 1894 s'a început o colectă publică pentru ridicarea unui monument lui Iancu, pe care colectă ministrul de interne Perczel, prin ordonanța ministerială din 15 Martie 95, a oprit-o. T. L. Albini și I. Moța pe baza acestei ordonanțe au fost osîndiți la 5 zile închisoare și tot atunci s'a hotărît confiscarea banilor.

Această sentință în urma energiculuĭ recurs al D-luĭ advocat Dr. Frîncu, s'a anulat, și ast-fel fondul luĭ Iancu a rămas neconfiscat. Mai tîrziu lucrurile s'au încurcat sub altă formă; se cerea seamă de banĭ, să se arate unde sînt și spre ce scop se întrebuințează și acest lucru îl cereau jurnalele ungurești, ele purtau grija fondului, ele se temeau ca banii să nu fie mîncați. Foile maghiare cereau cercetare judecătorească la porunca luĭ Ieszenszki, care a fost rugat de D-l advocat Dr. Aurel Muntean, ca să facă lumină în această afacere. In urma acestora D-l T. Liviu Albini administratorul banilor adunați, a fost reținut în arest preventiv, iar judecătoria maghiară, a răscolit totul, ca doară va putea descoperi că din banii adunați s'a defraudat ori s'a întrebuințat pentru alte scopuri.

D-l T. L. Albini după un arest preventiv de 13 luni, la pertractarea procesului din 30 Noembrie și 1 Decembrie a fost achitat de acusația defraudării. Acelaș tribunal de Alba-Iulia enunță în partea III-a a sentinței și confiscarea banilor adunați, cari se urcau la suma de 4.701 florini. Această parte a sentinții—confiscarea banilor—e ilegală, căci ea e întemeiată pe baza unei ordonanțe ministeriale din 1895, care ordonanță prin însăși sentința ministerială din 1896 a fost desaprobată și părăsită. E arbitrară și fără bază juridică această confiscare—s'a și înaintat recurs de anulare—dar ea își perde importanța, în fața insultei ce-a adresat-o procurorul graf Lazăr cu prilejul acelei pertractări asupra celui mai iubit și slăvit erou martir al românilor ardeleni. Nu confiscarea banilor, ci cuvintele procurorului regesc, că Iancu eroul dela 1848 a fost căpetenie de bandiți, aceasta e ceea-ce revoltă pe ardeleni, aceasta a produs noua mișcare ce se deslănțue cu multă furie.

Transvaalul

Conferința lui Leroy-Beaulieu

Cunoscutul economist francez Anatole Leroy Beaulieu a ținut de curînd în Paris o conferință la societatea *Pacea prin drept* despre *Finlanda și Transvaalul*. El arată identitatea de situațiune în care se află aceste două state mici, alăturate de două dintre cele mai mari ale lumii, și abuzul

de forță brutală de carĭ s'aŭ făcut vinovate aceste din urmă.

Rusia și Anglia, călcînd dreptul altuĭa, se daŭ totuși ca reprezentate ale ideiĭ de egalitate. Rusia pretinde că de oare finlandejiĭ aŭ toate drepturile în Rusia, trebue ca și rușiĭ să aibă aceleași drepturĭ in Finlanda, uĭtînd că aceasta ar avea de rezultat în timpul cel maĭ scurt, dispariținea finlandejilor ca națiune. Tot așa engleziĭ pretind în Transvaal, aceleași drepturĭ pe carĭ le aŭ olandejiĭ în coloniile engleze, trecînd sub tăcere că prin aceasta nu vor de cît anexarea Transvaluluĭ. Și culmea ironieĭ, Rusia e indignată în contra nedreptățiĭ Angliei față de Transvaal, ĭar Anglia de nedreptatea Rusieĭ față de Finlanda. Vorba evangheliei: vezĭ paiul din ochiul altuia.

Anglia urmărește nu atît acapararea minelor de aur, ale căror acțiunĭ sînt maĭ mult pe continent, cît crearea uneĭ *Marĭ Britaniĭ africane* de la cap pînă la Cair. Guvernul englez cere pentru *Uitlanders* drepturĭ în Transvaal, însă aceștia devenind cetățenĭ aĭ republiceĭ vor să rămăĭe în același timp supușĭ engleziĭ!..

Leroy Beaulieu nu prevede nicĭ un succes pentru Anglia, care chiar dacă ar învinge n'ar putea desrădăcina nicĭ o dată dintre *boerĭ* spiritul de independență. El încheie cu următoarea reflecțiune interesantă.

In Europa ca și în Africa, inimicul pe care-l vedem lucrînd pretutindenea este imperializmul, **jingoizmul**; *aceasta o numim noĭ în Franța acuma naționalizm, hipertrofic neliniștitoare a eului, saŭ diformațiune bolnavă a pàtriotizmuluĭ care pare a cuprinde toate popoarele și care devine o amenințare și pentru pacea lumeĭ și pentru pacea internă a fie-căreĭ națiunĭ.*

Autonomia catolică și uniții.

Tăria ardelenilor e biserica, ea e o adevărată instituție națională. Preoțiĭ romînĭ ne fiind salariațĭ aĭ statuluĭ și trăind din mila credincioșilor fără teamă că 'șĭ vor perde pîinea, eĭ pururea aŭ fost în fruntea tuturor mișcărilor. zilnic eraŭ învățătorĭ cuminți și apostolĭ ne înfricoșațĭ aĭ poporuluĭ. Guvernul maghiar și-a pus în gînd să slăbească și chiar să nimicească această tărie prin ajutorul banuluĭ, mărind veniturile preoțeștĭ din visteria statuluĭ, ca ast-fel preoțiĭ să ajungă atît de a dreptul cît și indirect niște slujbașĭ aĭ statuluĭ, și de dragul banilor să se ferească de tot ce e neplăcut guvernuluĭ. In potriva bisericiĭ unite lucrează și prin așa numita «autonomie catolică» care ține ca din biserica independentă națională a uniților să facă o sucursală a bisericiĭ maghiare catolice; să facă chiar o armă de desnaționalisare. Prin proectul comisiilor de «9» și «27», autonomia bisericiĭ unite e cu totul desconsiderată, și dacă acel proect va ajunge la putere de lege, atuncĭ în fruntea bisericiĭ nu vor maĭ ajunge aleșiĭ poporuluĭ ci favoriții și creaturile guvernuluĭ; atuncĭ biserica unită nu maĭ e stăpînă pe averile sale, nicĭ pe școlile și instituțiile naționale pe carĭ dînsa le ocrotește. Uniții, în potriva acestuĭ atac aŭ și început o înverșunată luptă de apărare, aŭ protestat episcopiĭ și credincioșiĭ în conferința de la Cluj din anul 1897, aŭ protestat preoțiĭ în adunărĭ protopopeștĭ și în urmă în sinodul din 1899, 22 Noembre. In acest sinod sub conducerea mitropolituluĭ de la Blaj, s'a compus un energic protest și tot odată s'a hotărît convocarea unuĭ congres bisericesc care singur și deosebit de cel catolic să hotărască soartea bisericiĭ unite.

Jurnalele maghiare anunță că pe la sfîrșitul luĭ Ianuar st. n., va fi convocat congresul catolic regnicolar spre a desbate proectul comisieĭ de «27», care proect așa de adînc nedreptățește pe romînĭ. Protestele uniților vor fi nesocotite și de acest congres, căcĭ pînă acuma numaĭ un singur glas a sunat în favorul uniților, glas care sfătuește congresul să recunoască independența bisericiĭ unite. Nădejdea uniților nicĭ nu e în acest congres, nădejdia lor e în împăratul Francis Iosif și în pontificele roman. Dacă și această nădejde îĭ va înșela, dacă proectul «autonomieĭ catolice» va ajunge la putere de lege așa cum l-a formulat comisia de 27, atuncĭ martorĭ vom fi la o mare criză în biserica unită, care criză mult răŭ și durere are să aducă romînilor de peste munțĭ.

Anul 1900 — an sfînt

Anul 1900, în lumea catolică e un an de sărbătoare, an jubilar; e numit chiar an sfînt. Biserica romană săvîrșește în acest an ceremoniĭ neobicĭnuite dintre carĭ o parte deja s'aŭ înde-

plinit, — ceremonii pe cari unele generaţii nici nu le întîlnesc. Sfînt se numeşte acest an întru cît ceremoniile lui indeamnă pe catolici la pocăinţă, la îndreptarea morală şi la sfinţirea vieţii. Creştinii catolici, de pe toată faţa pămîntului, trebue să peregrineze la Roma şi să cerceteze cele 4 biserici mari: a *Apostolului Petru şi Pavel*, a *Prea curatei virgine Maria* şi cea *Laterană;* în aceste biserici aŭ să-şi mărturisească păcatele, să jertfească lui D-zeŭ, ca ast-fel să se împărtăşească de bine-facerile indulgenţelor papale — ce se publică în acest an.

Sărbătorirea anilor seculari e veche în biserica romană; unii cred că ar fi o rămăşiţă, o continuare chiar, a vechilor serbări seculare ce le făceaŭ romanii în amintirea fundării cetăţii lor. Cea dintîiŭ serbare seculară despre care povestesc cronicele a fost în 1300 pe timpul pontifecelui Bonifaciu VIII.

El a hotărît ca de atunci în colo să se serbeze tot anul secular, ca an sfînt. Un urmaş al săŭ, papa Clement VI a schimbat, ca anul sfînt să se serbeze tot la 50 de ani şi ast-fel la 1350 s'a serbat în Roma al doilea an sfînt. In timpul acesta Roma era în mîna lui Rienzi şi peregrinii aŭ suferit multe necazuri de la oamenii acestuia. La serbările din 1300 a fost şi poetul Dante, iar la cele din 1350 Petrarca. Cu vremea anul sfînt se celebra la 40 de ani, la 33 de ani (sub cuvînt că Isus a trăit 33 de ani) şi în urmă papa Paul II a hotărît ca anul sfînt să fie tot la 25 de ani. Anul sfînt, din pricina resbelelor şi a altor rele nu s'a putut serba tot-d'a-una, şi istoria din 1300 —1900 înşiră numai 22 de serbări. In veacul nostru un singur *„an sfînt"* s'a putut celebra, în 1825, cînd şi actualul pontifice Leon XIII a fost de faţă ca băiat de 15 ani. Anul 1850 nu s'a putut serbători, căci papa Piu IX era fugit din Roma la Gaeta, iar în 1875 fiind desfiinţat statul papal, ne mai fiind papa capul politic al Romei, Piu al IX n'a voit să iasă din Vatican spre a deschide *poarta sfîntă* din atriul bisericii Sf. Petru.

Leo al XIII-lea la 24 Decembre a proclamat deja anul 1900 ca an sfînt; preclamarea aceasta se îndeplineşte prin următoarea ceremonie: Papa e adus din Vatican în aşa numita *sedia gestatoria;* înaintea lui merg toţi cardinalii, patriarhii, mitropoliţii, arhiepiscopii, episcopii, căpeteniile călugăreşti şi alte autorităţi bisericeşti, întreaga curte şi legaţii statelor. Ajuns în *atriul* bisericii St. Petru se îndreaptă spre tron care e în partea stîngă a atriului; lîngă tron e poarta sfîntă ce e zidită şi în cazul de faţă nu s'a deschis din 1825. Aici cardinalul penitenciar dă pontificelui un ciocan de aur, cu care loveşte în poartă de trei ori zicînd la fie-care lovitură: *Aperite mihi portas justitiae"*. La a treia lovitură poarta printr'un mecanism se deschide şi papa cu crucea în dreapta şi cu lumînarea aprinsă în stînga, intră în biserică zicînd *„jubilate deo omnis terra"* şi după el tot publicul, după rang şi demnitate.

In rîndul acesta fiind papă Leon al XIII lea, un bătrîn de 90 ani, de teamă să nu răcească, *atriul* a fost încălzit şi ca pontificele să nu treacă brusc din o temperatură în alta, nu a intrat el cel dintîiŭ în biserică, ci publicul invitat, care deja era aşezat la locul destinat. Pontificele intrînd în biserică se rugă la altarul *pietăţii*, la al *sacramentului* şi ajuns la altarul *confesiunei* bine-cuvîntă poporul.

Prin aceste ceremonii anul sfînt e proclamat şi se va încheia în 24 Decembrie 1900 cînd papa va rezidi *poarta sfîntă* ca din noŭ să se deschidă în viitorul an sfînt.

O problemă interesantă în Statele Unite.

Utah este numele unei regiuni, care pînă acum cîţi-va ani a fost numai un teritoriu al Statelor-Unite din America, dar de atunci a fost admisă ca stat în rîndul celor-l'alte. Această regiune e populată mai mult de mormoni, o sectă religioasă care admite ca dogmă că bărbatul trebuie să aibă mai multe femei pentru ca pămîntul să se populeze mai repede. In momentul cînd a fost primit ca stat, Utahul a primit să se desfiinţeze poligamia pe teritoriul săŭ.

Cu toate acestea poligamia continuă de a exista în acest stat, căci justiţia ne putînd intra în viaţa privată, nu poate interveni de cît în caz de plîngere, şi un cetăţean nu poate fi condamnat de cît de 12 juraţi dintre concetăţenii lui, iar pe de altă parte un acuzator saŭ un juriŭ imparţial în această privinţă nu poate fi găsit în Utah avînd în vedere că locuitorii sînt cei mai mulţi mormoni, adică foşti saŭ actuali poligami.

Se întîmplă acuma, că Utahul trimite ca representant la congresul Statelor-Unite, adică în parlament, pe d-l Brigham H. Roberts, un mor-

mon de care se ştie *că are cel puţin treĭ femeĭ— poate şi maĭ multe.*

Această alegere a provocat un mare scandal. Deputatul poligam este cu violenţă atacat de toate ziarele şi societăţile religioase americane, carĭ consideră drept o nelegiure ca un om care are cel puţin treĭ femeĭ să se presinte ca legislator.

D-l Roberts a tăcut o bucată de vreme, însă în ultimul timp, scos din sărite, a publicat articole în diferite ziare, căutînd să arate că este pe nedrept atacat; mormonul aduce ca argument decisiv faptul că legea n'are putere retroactivă, şi că de cînd Utahul a primit să desfiinţeze poligamia, el n'a maĭ contractat nicĭ o nouă căsătorie. Ce poate să facă acuma cu femeile sale? Să le lase văduve şi fără sprijin, el, care în faţa altaruluĭ le-a promis ajutor şi credinţă? Ar fi o laşitate nedemnă de un bun cetăţean şi de un om de onoare. Cu atît maĭ mult, zice dînsul, că în anul din urmă a căpătat treĭ copiĭ, cîte unul de la fie-care nevastă.

D-l Roberts sfidează opinia publică. El nu poate fi expulzat din parlament de cît prin vot. Insă făcînd parte din partidul democrat care în parlament are o impozantă minoritate, şi fiind un membru de valoare al acestuĭ partid, e probabil că democraţiĭ îl vor susţine şi în acest cas e inexpulsabil.

D-l Roberts este al doilea poligam reprezentant al Utahuluĭ. Primul a fost Georges Cannon, ales la 1873, pe timpul cînd Utahul nu era de cît un teritoriŭ, adică un stat cu maĭ puţine drepturĭ de cît cele-l'alte.

Afacerea Dreyfus

In *Grande Revue* din Paris, Alfred Berl studiază *clasele sociale în Franţa faţă de afacerea Dreyfus.* Autorul afirmă că *afacerea* nu-ĭ sfîrşită şi că din anumite puncte de vedere, începe abia acuma. Inrîurirea eĭ, se va simţi în discuţiile parlamentare, în combinaţiunile guvernamentate, în proectele de lege relative la învăţămînt, la imposite, la dreptul de asociaţie, la organisare judiciară, la juridicţiunea militară, după cum această înrîurire se simte în relaţiunile sociale pentru mult timp turburate, în opiniunĭ şi în partidele politice răscolite.

Alfred Berl consideră reconciliarea între clase, în momentul de faţă ca o pură himeră.

Premiile academieĭ romîne.

Pentru premiile pe carĭ academia le va decerna în sesiunea din 1900, s'aŭ prezentat următoarele lucrărĭ.

I. *Pentru premiul Năsturel Herescu de 4.000 de leĭ.*

Dr. I. Blaga. Teoria drameĭ.

I. P. Condiescu. Studiĭ experimentale asupra întreţinerĭĭ căilor ferate.

Dr. V. Crăsescu. Ovreiul (roman).

G. O. Gîrbea. Iov, poemă dramatică.

C. A. Grigoriu. Teatru de familie.

N. Iorga. Documente romîneştĭ din arhiva Bistriţeĭ.

Il. Lecca. Jucătorĭĭ de cărţĭ.

O. Lecca. Familiile boereştĭ romîne.

Marion. D'avalma.

Filon Mitrescu. Micul dicţionar romîno-latin.

D. Nanu. Nocturne.

R. D. Rosetti. Valurĭ.

Societatea geografică. Marele dicţionar geografic al Românieĭ.

A. Vlăhuţă. Clipe de linişte.

II. *La premiul Lazăr de 5,000 de leĭ.*

I. Berberian. Examenul de asistenţă în farmacie.

C. Climescu. Curs de geometrie analitică.

A. C. Cuza. Despre poporaţie.

I. Pop Florantin. Telepia, descoperire.

Dr. I. Kiriac. Curs clinic de patologie chirurgicală vol. III, IV.

Al. Manicatide. Curs de algebră elementară. Observaţiunĭ asupra procedeelor de calcul aritmetic utilisate în şcoalele noastre.

Dr. Minovicĭ: Putrefacţia din punctul de vedere medico-legal şi higienic.

P. I. Oceanu. Ovariotomia la iapă.

T. V. Păcăţeanu. Lupta pentru drept, traducere. Scopul în drept, traducere. Libertatea, traducere Principiile politice, traducere.

Dr. Possa. Difterie şi Seroterapie.

Dr. Şerbănescu. Memoriŭ asupra maladiilor infecţioase în armată.

Simeon Stoica. Dietetica populară.

III. *La premul Adamachi de 5.000 de leĭ.*

I. Achimescu. Spicuri, culegere, din englezeşte.

Adamescu Noţiuni de istoriia limbiĭ şi literatureĭ romîneştĭ.

Zaharia Boiu. Semînţa din agrul luĭ Christos.

I. Găvănescu. Curs de pedagogie.

G. I. Ionescu-Gion. Istoria Bucureştilor.

D. S. Maxim. Critica sistemului probelor. Comisiuni rogatorii interne şi internaţionale.

N. Mihăescu. Filosofia socialismului.

Ciru Oeconom. Fica lui Sejan, poveste istorică.

Ioan Popea. Caractere morale.

Dr. S. Possa. Anatomia artistei.

Dr. V. Szwigelski. Istoria legii nouă.

P. C. Ursachy. O căsnicie.

St. Ilie Vasilescu. Fabule şi satire morale.

Academia femenină

Idea aceasta este mult desbătută la Paris. Nu sunt în Franţa atîtea scriitoare de talent, atîtea ziariste cunoscute, atîtea doctorese şi avocate? De ce n'ar fi şi o academie de femei, alături de plicticoasa academie masculină, şi mai veselă de cât aceasta?... Femenistele şi mai cu seamă scriitoarele cari ar putea aspira la nemurire, se agită mult.

Revue des revues ne dă sub iscălitura *O veche saint-simonistă*, un articol, în care se face istoricul academiilor femenine franceze din trecut: academia mixtă din secolul al 16-lea saŭ *Academie Des Valois*, academiile cu scop frivol din secolul al 18-lea, academia bisexuală din timpul revoluţiei numită Lyceu şi academia castelană pur femenină de la 1843, care a ţinut puţin.

Autoarea citează ca viitoare nemuritoare pe Clémence Royer, Sèverin, Marni, Dick May, apoi astronome, exploratoare, fondatoare de universităţi libere, şi accentuează caracterul internaţional, pacific, umanitar şi democratic social, pe care va trebui să-l aibă noua academie.

Marina noastră de răsboiŭ.

Pentru armată — lucru de netăgăduit — în ţara noastră s'aŭ făcut sforţări eroice, adesea chiar mai pre sus de puterile noastre, cheltuindu-se sume enorme cu armamente şi fortificaţii; cu toate acestea apărarea ţării este departe de a fi asigurată.

Tocmai acum se vede marea greşală ce s'a făcut în sistemul nostru de apărare, căci pe când toată atenţiunea se îndrepta spre interior, clădindu-se ziduri de oprire în potriva năvălitorilor de la Nord, poarta din spre Dunăre şi mare s'a uitat deschisă şi nepăzită de nimeni.

In adevăr, din această parte, primejdia ne surprinde cu totul nepregătiţi; cu cele cîte-va vase învechite şi fără valoare militară, saŭ mai bine zis, fără marină de răsboiŭ, cum vom putea să ne asigurăm stăpînirea litoralului şi a gurilor Dunării?

Necesitatea creării unei marine de răsboiŭ a ajuns de cîţi-va ani cu totul imperioasă, datorită mai cu seamă ultimelor împrejurări, ca: facerea podului de la Cerna vodă, a portului Constanţa şi desvoltarea marinei de comerţ.

In urma îndelungatelor studii întreprinse de specialiştii noştri, s'a elaborat un proect, specificîndu-se tipurile de vase şi armamentele necesare, care trebuiaŭ să se facă în cursul cîtor-va ani. Acest proect a fost admis în totul de cîţi-va amirali germani cari l-aŭ studiat amănunţit.

Din cauză însă, a greutăţilor financiare, se tot amîna mereŭ începerea construcţiilor, cînd, o veste neaşteptată alarmează toate spiritile: bulgarii construesc vase şi îşi aduc instructori francezi pentru a-şi creea o marină de răsboiŭ.

Gravitatea acestui fapt trebue să grăbească începerea construcţiunilor noastre, cel puţin a celor trei monitoare pentru apărarea Dunării. Foarte multe case străine concurează pentru construcţia acestor vase, cari trebue să se lucreze la noi în ţară, aducîndu-se materialul şi maşinele necesare.

Numai posedînd aceste monitoare, singurul tip de vase proprii pentru fluvii, s'ar putea întru cît-va asigura gurile Dunării, a cărei pază ne este încredinţată şi s'ar putea apăra Dobrogea, această provincie de care astăzi amintiri scumpe şi interese naţionale şi economice ne leagă şi ne silesc a ne asigura pe deplin stăpînirea ei.

SANDOLIN.

Revista economică, organ pentru societăţi financiare şi comerciale. Apare la 10 ale fie-cărei luni, sub direcţia d-lui dr. C. Diaconovich, în Sibiŭ. «Toate lucrările publicate se remunerează» — un lucru aşa de rar în lumea revistelor noastre. Lipsa acestei reviste era foarte simţită în Transilvania, unde jurnalele, cu toată buna-voinţa, adese ori sunt silite să treacă cu vederea cestiuni financiare şi economice de cea mai mare însemnătate.

In Transilvania sunt la vre o 80 societăţĭ financiare, dintre carĭ multe sunt conduse de bărbaţĭ cu maĭ multă cinste şi iubire de neam, de cît pricepere în de a le finanţelor. Acestor conducătorĭ, *Revista economică*, le face un deosebit serviciŭ. Ea lucrează la reorganizarea şi consolidarea băncilor romîneştĭ, şi dă poveţe ca lucrarea pămîntuluĭ să se facă într'un chip maĭ raţional, stăruind pe lîngă fruntaşiĭ de la oraşe şi sate să lumineze poporul prin conferinţe economice, pe înţelesul tuturor. Prin *Revista economică* orĭ şi cine poate să-şĭ cîştige cunoştinţe adevărate de mişcarea economică şi financiară a romînilor de peste munţĭ.

Preţul 12 francĭ.

Tragedia calvaruluĭ de Henry Bolo, tradusă în romîneşte de membriĭ societăţiĭ de lectură «Inocenţiŭ Micu Clain» a teologilor din Blaj. Tragedia calvaruluĭ e jălnica istorie a luĭ Isus cel restignit, povestită într'un chip cu totul noŭ. Autorul francez a cules de prin scriptură, tot ce se referă la Christos şi 'ntr'o armonică legătură povesteşte cea din urmă săptămînă a vieţiĭ Mîntuitoruluĭ. Traducătoriĭ s'aŭ folosit de cuvintele biblieĭ, ceea-ce a dat cărţiĭ un limbaj propriŭ vechilor cărţĭ bisericeştĭ. Membriĭ societăţiĭ «Inocenţiŭ Micu Clain» dovedesc un frumos progres în limbă, că în cuibul vechiuluĭ curent fiind, s'aŭ scuturat cu totul de formele cipariane.

Recomandăm această frumoasă traducere sufletelor, ce maĭ află mîngăiere în jalnica istorie a luĭ Christos.

Preţul 3 francĭ; se poate procura de la tipografia din Sibiŭ.

Transilvania, organul *Asociaţiuniĭ pentru literatura şi cultura poporuluĭ român.* Director: Dr. C. Diaconovich. Apare în 10 numere pe an, preţul 12 francĭ.

Treĭ-zecĭ de anĭ a luptat pentru literatura şi cultura romînă, făcînd marĭ serviciĭ istorieĭ ardeleneştĭ, fără ca în aceştĭ anĭ să fi lucrat ceva deosebit pentru luminarea ţăraniuluĭ. Acum cîţĭ-va anĭ acest «organ» ajunsese aproape, o simplă colecţie de procese-verbale, dar de cînd *Asociaţia* a început o nouă viaţă şi de a fi cu adevărat *asociaţie pentru cultura poporuluĭ,* de atuncĭ şi «Transilvania» e maĭ mult de cît o simplă publicare a proceselor verbale. «Transilvania» e pe calea propăşiriĭ, şi sperăm că cu timpul să adune în jurul săŭ tot ce scrie în Transilvania, pentru a fi cu adevărat icoana mişcăriĭ literare de peste munţĭ.

«*Almanachul învăţătoruluĭ romîn*» de Iosif Velcean, face multă cinste «Tipografieĭ» din Sibiŭ, şi năzuinţele autoruluĭ sunt vrednice de laudă. Almanachul are menirea să fie o icoană sinceră a învăţătorilor romînĭ din Ungaria. Acest almanach are o deosebită însemnătate pentru învăţătoriĭ din Ungaria; cu ajutorul luĭ şi străinul îşĭ poate face o idee de reuniunile învăţătoreştĭ, de bisericile şi şcoalele de peste munţĭ, precum şi de persoanele, în mîna cărora e pusă soarta acestor instituţiĭ naţionale.

Se poate procura de la «Tipografia» din Sibiŭ, preţul 1 fl.

Caritatea privată

Organisarea caritățiĭ private este titlul unuĭ volum apărut de curînd în Paris, şi al căruĭ autor este Léon Léfebure. E vorba de a se reglementa şi organiza, prin anchete atît asupra săracilor, lucrătorilor fără lucru, cît şi asupra persoanelor caritabile, apoĭ prin administraţiune regulată, ajutoarele pe carĭ persoanele miloase le daŭ celor desmoşteniţĭ de soartă. Aceasta ar impedica abuzurile, adică ajutorarea acelora carĭ nu sînt în nevoe saŭ nu merită a fi ajutaţĭ, şi în acelaşi timp ar facilita repartizarea justă şi eficace a ajutoarelor.

In vremea noastră de crize economice şi frămîntărĭ sociale, caritatea trebue să devie una din instituţiile regulate şi indispensabile ale societăţiĭ.

In contra tuberculozei.

In cunoscuta revistă germană *Die Zukunft*, Profesorul Dr. Albert Landener din Stuttgart publică în ultimul număr, un articol în care arată că metoda luĭ de a trata tuberculoza, metodă descoperită de dînsul în 1890, a căpătat în ultimiĭ anĭ aderenţĭ în toate ţările: D-riĭ Jurgew, Moz-

kowski, Gortscharenko, Lowski, din Rusia; Dr Bernheim din Franţa, D-rii Marn şi Dhite din America. La 1890 tuberculina lui Koch a atras atenţia lumeĭ întregĭ asupra cercetărilor bacteriologice, aşa că metoda Druluĭ Landener, care consistă în a provoca o congestie la organul bolnav prin injecţiunea direct în sînge a aciduluĭ cimetic compus cu natrĭŭ, nu a fost de loc băgată în seamă pînă în ultimul timp. Substanţa injectată de Landener, maĭ are efectul de a îmulţi foarte mult *fagocitele* adică globulele albe din sînge carĭ distrug microbiĭ. Pînă acuma autorul spune că a experimentat cu vre-o 600 de bolnavĭ din care 51% aŭ fost vindecaţi iar la 23% li s'a îmbunătăţit starea pentru maĭ mulţi anĭ.

Dr. Landener îşĭ exprimă satisfacţiunea că din ce în ce maĭ mulţi doctorĭ vin la dînsul să înveţe noua metodă de a trata tuberculoza.

De la expoziţia din 1900.

In palatul ţesăturilor, visitatoriĭ vor avea de văzut niște ţesăturĭ de mătase foarte frumoase din fir de păianjen.

Ideea de a utiliza păianjeniĭ pentru ţesăturĭ, preocupă de mult pe oamenĭ de ştiinţe şi industriaşĭ. Incă la începutul acestuĭ secol s'aŭ făcut în această privinţă rapoarte la academia de ştiinţă din Paris. De curînd chestiunea a fost studiată cu stăruinţă în diferite ţărĭ, şi s'a ajuns la încheerea că păianjenul de Madagascar, avînd o lungime de 5 c. m. este cel maĭ apt pentru această întrebuinţare. Firul li se scoate în mod artificial, apoĭ sînt hrăniţi cu muşte pentru a le reda ceea ce aŭ perdut. Un păianjen dintre aceştia a dat în 27 de zile 1000 de metri de fir.

In sala Madagascaruluĭ, sînt păianjenĭ carĭ ţes incontinu în faţa publiculuĭ. Se speră că prin selecţiune artificială, să se capete niște păianjenĭ carĭ să-şĭ înfăşoare singurĭ firul, în loc de a ţese pînza lor obicĭnuită.

Cirma balonuluĭ

Se pregătesc niște experienţe cu un balon dirijabil pe care l'a inventat contele Zeppellin. Aceste experienţe se vor face pe lacul Constanţa pentru ca balonul să nu întîlnească piedicĭ şi pentru ca primejdia la cădere să fie maĭ mică. În mijlocul laculuĭ s'a construit o casă mare de lemn, plutitoare, care va servi pentru lansarea aerostatuluĭ. Acesta are forma unuĭ cilindru ascuţit la cele două capete, coprinzînd maĭ multe baloane, pentru ca orĭ-ce avarie să se localizeze imediat şi înarmat cu niște helice mişcate de un motor cu aburĭ aşeḑat în nacelă. Dimensiunile balonuluĭ sînt: 125 de metri lungimea şi 12 metri diametrul.

Se aşteaptă rezultatele experienţeĭ cu mare nerăbdare.

Serum antialcoolic.

Doctoriĭ Sappelier şi Thébault în una din recentele şedinţe ale academieĭ de ştiinţe din Paris, aŭ făcut o comunicare despre un serum pe care l'aŭ inventat înpreună cu farmacistul Broca şi care injectat în sîngele unuĭ alcolic, îĭ înspiră pentru totdeauna o invincibilă repulsiune în contra băuturilor spirtuoase.

E evident că dacă medicamentul antialcoolic s'ar confirma ca real şi eficace, ar fi pentru omenire de o imensă importanţă, şi ligele antialcoolice n'ar maĭ avea nicĭ un înţeles, căcĭ chestia alcoolizmuluĭ ar înceta de a fi o problemă socială, pentru a deveni o problemă pur medicală — şi rezolvată.

Suplimentul I, *fiind reservat notiţelor de tot felul asupra cultureĭ ţărilor locuite de romînĭ, rugăm pe persoanele carĭ poartă un interes «Noiĭ Reviste Romîne», să ne trimeată spre publicare:*

Rezumatul conferinţelor ce se vor ţine la diferitele Athenee.

Statutele şi scurte dărĭ de seamă despre mersul societăţilor de cultură.

Scurte dărĭ de seamă despre concertele şi expoşiţiunile artistice.

Rezumatul discursurilor rostite la inaugurărĭ de şcoale saŭ la alte ocaziunĭ solemne.

Într'un cuvînt, notiţe asupra tot ce are legăturĭ cu cultura neamuluĭ românesc.

«Noua Revistă Română» *îşĭ va face la rîndul săŭ, o datorie, de a susţine ori-ce iniţiativă luată pentru ridicarea instrucţiuniĭ şi educaţiuniĭ poporuluĭ romîn. In coloanele sale, faptele laudabile vor găsi tot-deauna o publicitate încurajătoare.*

L'HUMANITÉ NOUVELLE

REVUE INTERNATIONALE

SCIENCES, LETTRES ET ARTS

Paraît mensuellement en un volume in-8° d'au moins 128 pages de texte et d'illustrations.

La Revue ne publie que de l'inédit.

DIRECTEUR SCIENTIFIQUE : **A. HAMON.** — DIRECTEUR LITTÉRAIRE : **V.-EMILE-MICHELET**

L'Humanité Nouvelle est l'organe libre de la pensée humaine, des tendances les plus larges et les plus indépendantes en matières scientifiques et artistiques. C'est ce qui explique le succès rapide et considérable qu'elle a obtenu. Aucune publication mensuelle de langue française de cette importance ne coûte aussi bon marché.

L'Humanité Nouvelle contient des articles de sciences sociologiques, biologiques, mathématiques, géographiques, physiques, chimiques, de philosophie, de littérature et d'art, des nouvelles, des vers, des contes, des romans, du théâtre, dus aux meilleurs auteurs de tous les pays. Dans chaque numéro il y a des chroniques littéraire, artistiques, théâtrale, une revue des revues et des livres de toutes les langues et de tous sujets. Aucune Revue ne peut rivaliser avec l'*Humanité Nouvelle.*

Envoi d'un numéro spécimen franco sur demande.

ABONNEMENTS { Union postale, un an 15 fr.; 6 mois 8 fr. Le n° 1 fr. 50
France et Belgique, un an 12 fr.; 6 mois 7 fr. Le n° 1 fr. 25.

Librairie C. REINWALD. — SCHLEICHER Frères, Éditeurs

VI-e PARIS — 15, rue des Saints-Pères, 15 — PARIS VI-e

Am Ende des Jahrhunderts

Rückschau auf 100 Jahre geistiger Entwickelung

Band XII.

S. Lublinski

Literatur und Gesellschaft im neunzehnten Jahrhundert

2.50 M. — Berlin. Verlag Siegfried Cronbach. 1899.

Die
geistigen und socialen Strömungen
des
neunzehnten Jahrhunderts
von

Theobald Ziegler.

Berlin, Georg Bondi, 1899.

Face parte din seria

Das neunzehnte Jahrhundert in Deutschlands Entwicklung